EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 15.3.2024
COM(2024) 139 final

2024/0073 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordningarna (EU) 2021/2115 och (EU) 2021/2116 vad gäller normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, system för klimatet, miljön och djurskydd, ändringar av strategiska GJP-planer, översyn av strategiska GJP-planer och undantag från kontroller och sanktioner

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

• Motiv och syfte med förslaget

Genom de strategiska planerna inom den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) vill Europeiska unionen främja en smart, konkurrenskraftig, motståndskraftig och diversifierad jordbrukssektor som säkerställer livsmedelstryggheten på lång sikt. Den vill också stödja och stärka miljöskyddet (inklusive biologisk mångfald) och klimatåtgärder och bidra till uppnåendet av unionens miljö- och klimatrelaterade mål, bland annat dess åtaganden inom ramen för Parisavtalet, och förbättra den socioekonomiska strukturen i landsbygdsområden.

De strategiska GJP-planerna tillämpades för första gången under 2023. Genom 28 sådana planer, som togs fram av medlemsstaterna och godkändes av kommissionen, tillhandahölls direkt inkomststöd till jordbrukare, stöd till miljösystem och stöd till t.ex. investeringar, vissa jordbrukssektorer, landsbygdsutveckling samt kunskap och innovation. Genom de strategiska GJP-planerna möjliggörs både en betydligt större subsidiaritet i förvaltningen av den gemensamma jordbrukspolitiken och en inriktning på prestationer. Utgifterna måste bidra till den gemensamma jordbrukspolitikens tio specifika ekonomiska, miljörelaterade och sociala mål, som mäts med hjälp av en rad gemensamma indikatorer.

De strategiska GJP-planerna bidrar till kommissionens ambitiösa gröna giv, i kombination med lagstiftningsinitiativ, forskningsinvesteringar och andra åtgärder som syftar till att uppnå unionens miljömål och dess klimatmål för 2050. Mot denna bakgrund infördes genom förordningen om strategiska GJP-planer (förordning (EU) 2021/2115) skärpta basvillkor för jordbruksstöd, och de 28 strategiska GJP-planerna anslår sammantaget betydligt högre stödbelopp till jordbrukare för miljö- och klimatmål jämfört med den tidigare gemensamma jordbrukspolitiken.

Det nya tillvägagångssättet fungerar överlag bra, men det första året av genomförande av de strategiska GJP-planerna har visat att det är nödvändigt att göra justeringar för att säkerställa ett effektivt genomförande av planerna och minska byråkratin. Det är också viktigt att tänka på kopplingen mellan planernas genomförande och diskussionerna om andra lagstiftningsförslag inom den gröna given, som kommer att eller kan påverka både jordbrukare direkt och kraven i de strategiska GJP-planerna. Förordningen om strategiska GJP-planer godkändes dessutom innan Rysslands storskaliga anfallskrig mot Ukraina inleddes, vilket fortsätter att ha stora konsekvenser för marknaderna (och jordbrukarnas marginaler) samt för jordbrukspolitiken i Europa.

Anledningarna till jordbrukarnas utbredda protester i många medlemsstater i unionen är komplexa och olikartade, men det som nämns ovan är en viktig del av sammanhanget.

Den 1 februari 2024 diskuterade Europeiska rådet utmaningarna inom jordbrukssektorn, inklusive det missnöje som jordbrukarna gett uttryck för under protesterna. Europeiska rådet erinrade om den gemensamma jordbrukspolitikens viktiga roll och uppmanade rådet och kommissionen att gå vidare med arbetet i den mån det krävs. Detta kräver en samarbetsanda mellan Europeiska kommissionen, övriga EU-institutioner, medlemsstaterna och jordbrukarna. Kommissionens ordförande Ursula von der Leyen åtog sig att inleda en grundlig analys av den administrativa bördan för jordbrukarna för att identifiera områden som kan förbättras. Den 22 februari 2024 lade kommissionen bland annat fram ett icke-officiellt dokument om möjliga förenklingsåtgärder som underlag för rådets diskussioner. Dokumentet

baserades på synpunkter från medlemsstaterna som samlats in inom ramen för rådets ordförandeskap och från EU:s jordbrukarorganisationer och Europaparlamentet.

Den 26 februari 2024 bekräftade jordbruks- och fiskerådet sin politiska vilja att vidta effektiva åtgärder som svar på jordbrukarnas missnöje och enades som ett första steg om en rad konkreta åtgärder, som ingick i ovannämnda dokument, som bör prioriteras vid hanteringen på kort sikt av den rådande krisen. Rådet insisterade också på att de grundläggande rättsakterna för den gemensamma jordbrukspolitiken måste ses över och att en sådan översyn behövde inledas så snart som möjligt. Kommissionen tog också noga del av de synpunkter som framfördes vid sammanträdet den 26 februari i Europaparlamentets utskott för jordbruk och landsbygdens utveckling under diskussionen om det föreslagna förenklingspaketet för jordbrukare och nationella förvaltningar.

Syfte med förslaget

Kommissionens syfte med dessa förslag är att göra välriktade ändringar av förordningarna om strategiska GJP-planer för att åtgärda vissa svårigheter i genomförandet av dem. Med denna riktade strategi vidtar kommissionen betydande åtgärder för att ta itu med de problem som identifierats och de frågor som tagits upp, samtidigt som den strävar efter att upprätthålla och försvara den nuvarande gemensamma jordbrukspolitikens övergripande inriktning och dess roll när det gäller att stödja omställningen till hållbart jordbruk i Europa. Kommissionen anser att dessa riktade ändringar kommer att möjliggöra ett snabbt antagande av Europaparlamentet och rådet.

Justeringarna är inriktade på ändringar som gynnar jordbrukarna genom att deras administrativa börda minskas, flexibilitet som gör det möjligt för nationella förvaltningar att anpassa genomförandet enligt förhållandena för jordbrukarna, ändringar i balansen mellan grundvillkor och frivilliga system som uppmuntrar till miljövänliga metoder samt garantier för stödmottagarna när det gäller politikens stabilitet under löptiden för de strategiska GJP-planerna. Ändringarna vad gäller grundvillkor kommer till exempel att ge medlemsstaterna större flexibilitet när de fastställer GAEC-normer på nationell nivå. Detta kommer att minska bördan för jordbrukarna, bland annat genom att ge dem flera alternativ för hur villkoren ska uppfyllas eller genom att tillåta särskilda välriktade undantag, i synnerhet vid ogynnsamma väderförhållanden. Den administrativa bördan för småbrukare (med upp till tio hektar jordbruksareal, dvs. 65 % av jordbrukarna) kommer att minskas genom att de undantas från kontrollbesök för grundvillkoren. Att småbrukare också kommer att undantas från sanktioner kommer att förenkla medlemsstaternas administrativa arbete, eftersom de nationella myndigheterna inte kommer att behöva beräkna sanktioner som eventuellt hamnar under det tillämpliga tröskelvärdet.

Vad gäller förslaget att öka antalet ändringar av de strategiska GJP-planerna bör detta göra det möjligt för medlemsstaterna att anpassa sina planer när det är nödvändigt att ta hänsyn till förändrade förhållanden för jordbrukarna. Detta innebär att krav som inte längre är motiverade avskaffas, av rent administrativa skäl, vilket förenklar systemet.

Medlemsstaterna ansvarar för att fullt ut utnyttja förenklingsbestämmelserna för att minska den administrativa bördan för jordbrukarna.

- **Förenlighet med befintliga bestämmelser inom området**

De föreslagna ändringarna är förenliga med grundtanken bakom de gällande grundläggande rättsakterna för den gemensamma jordbrukspolitiken (förordningen om strategiska GJP-planer

och förordningen om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken). Förslaget är därför förenligt med befintliga bestämmelser.

- **Förenlighet med unionens politik inom andra områden**

Genom förslaget till rättsakt ändras ett begränsat antal bestämmelser i de gällande förordningarna om den gemensamma jordbrukspolitiken, vilka ansågs vara förenliga med unionens politik inom andra områden. Förslaget är därför förenligt med unionens politik inom andra områden.

2. RÄTTSLIG GRUND, SUBSIDIARITETSPRINCIPEN OCH PROPORTIONALITETSPRINCIPEN

- **Rättslig grund**

Artikel 43.2 i EUF-fördraget eftersom förordningen ändrar förordningarna (EU) 2021/2115 och 2021/2116 som främst grundar sig på denna rättsliga grund.

- **Subsidiaritetsprincipen (för icke-exklusiv befogenhet)**

I fördraget om Europeiska unionens funktionssätt föreskrivs att befogenheterna för jordbrukspolitiken ska delas mellan unionen och medlemsstaterna. Unionen utövar sin befogenhet genom att anta olika rättsakter, och därigenom fastställa och genomföra en gemensam jordbrukspolitik för EU i enlighet med artiklarna 38–44 i EUF-fördraget. Förordningarna (EU) 2021/2115 och 2021/2116 ingår i den rättsliga ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken för EU. För att underlätta vissa svårigheter, göra förenklingar och minska jordbrukarnas bördor behöver dessa förordningar ändras, vilket endast kan göras på EU-nivå.

- **Proportionalitetsprincipen**

Förslaget ändrar de befintliga förordningarna endast i den utsträckning det är absolut nödvändigt för att uppnå de mål som beskrivs ovan.

- **Val av instrument**

Eftersom de ursprungliga rättsakterna är Europaparlamentets och rådets förordningar, måste ändringarna också införas som en förordning från Europaparlamentet och rådet genom det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

3. RESULTAT AV EFTERHANDSUTVÄRDERINGAR, SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

- **Efterhandsutvärderingar/kontroller av ändamålsenligheten med befintlig lagstiftning**

Ej tillämpligt.

- **Samråd med berörda parter**

Mot bakgrund av de utbredda jordbruksprotesterna samt för att analysera den administrativa bördan för jordbrukarna och identifiera områden som kan förbättras har kommissionen skrivit till fyra stora jordbruksorganisationer på EU-nivå och bett dem att föreslå åtgärder på EU-nivå (lagstiftning inom den gemensamma jordbrukspolitiken och annan EU-lagstiftning) som kan minska den administrativa bördan för jordbrukarna. En liknande skrivelse har skickats av det belgiska ordförandeskapet i Europeiska unionens råd till jordbruksministrarna där dessa

uppmanas att identifiera problem på EU-nivå där den administrativa bördan för jordbrukarna kan minskas. Europaparlamentets utskott för jordbruk och landsbygdens utveckling har också skickat en skrivelse där man identifierar sex områden som man anser kräver konkreta och omedelbara åtgärder. Eftersom detta förslag är brådskande genomfördes inte den ordinarie samrådsprocessen.

Den särskilda samrådsprocessen varade en vecka och har resulterat i en rad olika förslag. Svaren från medlemsstaternas förvaltningar är mycket varierande; vissa tar upp utmaningar med genomförandet i praktiken och är genomförbara på kort sikt, medan andra är långtgående och går längre än att minska den administrativa bördan, förenkla genomförandet eller skapa politisk stabilitet för jordbrukarna. Samrådet med jordbruksorganisationerna resulterade i uppmaningar till brådskande åtgärder för att förenkla den administrativa bördan för jordbrukarna, samtidigt som man betonade behovet av en stabil och konsekvent politisk ram och föreslog ytterligare reformer på längre sikt. Europaparlamentets utskott för jordbruk och landsbygdens utveckling har också identifierat ett antal prioriterade arbetsområden.

Kommissionen delade upp förslagen i fem breda områden:

1. Den första raden förslag rör förvaltningen av de strategiska GJP-planerna, närmare bestämt förfarandena för ändring av dessa planer (inklusive antalet tillåtna ändringar), prestationsövervakning och prestationsöversyn (inklusive den årliga prestationsrapporten), vissa delar av det integrerade administrations- och kontrollsystemet (förenkling av metoden för att bedöma kvaliteten på arealövervakningssystemet, samt användning av geotaggade foton och geospatiala ansökningar) och kontroll- och sanktionssystemet (inklusive rationalisering av alla kontroller på ett jordbruksföretag).

   Kommissionen svarade på denna rad förslag med ett antal icke-lagstiftningsåtgärder och har inkluderat ett fåtal riktade och begränsade initiativ i detta förslag, särskilt för att möjliggöra mer frekventa ändringar av de strategiska GJP-planerna och avskaffa kontroller av grundvillkor för småbruk.

2. Den andra raden förslag rör åtgärder inom de strategiska GJP-planerna som är avsedda att gynna miljön och klimatet. Många av dessa förslag rör (genomgripande) ändringar av grundvillkor och kontroller, men även andra förslag inkluderades, t.ex. om handläggning avseende småbruk eller ekonomisk förvaltning av miljöinterventioner.

   Kommissionen har redan antagit ett tillfälligt och partiellt undantag från första kravet i GAEC-norm 8 för 2024 och en ändring av delegerad förordning (EU) 2022/126 med justeringar för GAEC-norm 1. Detta förslag innehåller även ett fåtal riktade justeringar av grundvillkor som syftar till att ta itu med genomförandeproblem. Kommissionen strävar efter ett noga övervägt tillvägagångssätt för att upprätthålla de övergripande målen med förordningen om strategiska GJP-planer, i enlighet med medlagstiftarnas beslut från 2021.

3. Den tredje raden förslag rör andra bestämmelser inom den gemensamma jordbrukspolitiken än miljö och klimat, såsom utvidgning av kopplat stöd, uppskjutande eller avskaffande av sociala grundvillkor eller ändringar av sektorsspecifika stödordningar, säljfrämjande åtgärder och ekologiskt jordbruk. Andra förslag uppmanar till en mer genomgripande översyn av EU:s jordbrukspolitik.

   Många av dessa förslag går utöver tillämpningsområdet för ett förenklat och förbättrat genomförande av de strategiska GJP-planerna. Kommissionen står

också fast vid de viktigaste delarna av förordningen om strategiska GJP-planer, såsom sociala grundvillkor. Dessutom är flera förslag redan genomförbara genom det utökade handlingsutrymme som medlemsstaterna fått genom den nya genomförandemodellen för den gemensamma jordbrukspolitiken.

4. Den fjärde raden förslag rör jordbruksinkomstfrågor, särskilt risk- och krishantering, och det föreslås att en större del av den gemensamma jordbrukspolitikens medel ska avsättas för krishantering, att bestämmelserna om stöd till riskhanteringsinstrument ska ses över och att åtgärder ska vidtas för att förbättra jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan.

   Ändringar av den gemensamma jordbrukspolitikens finansiella aspekter bör diskuteras i samband med utarbetandet av nästa fleråriga budgetram, men kommissionen delar farhågorna avseende jordbruksinkomster och planerar åtgärder för att förbättra jordbrukarnas ställning i livsmedelskedjan i ett annat arbetsflöde.

5. Den femte och sista raden förslag rör reglering utanför den gemensamma jordbrukspolitiken, såsom avskogning, skogsövervakning, sanitära regler eller förnybar energi.

   Kommissionen överväger ett antal mindre omfattande ändringar i rättsakter utanför den gemensamma jordbrukspolitiken och arbetar med icke-lagstiftningsåtgärder för att förenkla eller förtydliga vissa regler, medan andra politiska ändringar kräver förhandlingar under pågående lagstiftningsförfaranden.

- **Insamling och användning av sakkunnigutlåtanden**

Ej tillämpligt (extern expertis användes inte).

- **Konsekvensbedömning**

Eftersom detta förslag är politiskt brådskande och syftar till att hantera en krissituation inom EU:s jordbruk har det inte gjorts någon konsekvensbedömning, i enlighet med verktyg nr 1 i kommissionens riktlinjer för bättre lagstiftning, där vikten av en flexibel och proportionerlig tillämpning fastställs. Detta förslag omfattar ett antal riktade ändringar av förordningarna (EU) 2021/2115 och 2021/2116. Många av de bredare förslagen som rör den administrativa bördan och ett stabilt och effektivt genomförande av den gemensamma jordbrukspolitiken, som lades fram under den särskilda samrådsprocessen, beaktas inte. Kommissionen anser att politisk stabilitet är viktigt och vidhåller ”den viktiga roll de nya strategiska GJP-planerna har i att stödja en hållbar omställning inom jordbruket i EU samtidigt som de stöder både jordbrukarnas inkomster och en tryggad livsmedelsförsörjning”. Detta är baserat på den omfattande externa bedömning av de 28 godkända strategiska GJP-planerna som kommissionen beställde och som utgjorde underlaget för dess rapport till Europaparlamentet och rådet den 23 november 2023: *Sammanfattning av de strategiska GJP-planerna för 2023–2027: gemensamma insatser och gemensam ambition*[1], från vilken ovannämnda citat är hämtat. I denna rapport drog kommissionen också följande slutsats: ”De nya strategiska GJP-planerna är ett lämpligt instrument för att nå den gemensamma jordbrukspolitikens mål på ett integrerat sätt. Planerna hjälper medlemsstater att förbereda och genomföra insatser för att möta utmaningar på sina territorier samtidigt som mål prioriteras och tillgängliga resurser används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.”

[1] COM(2023) 707 final, 23.11.2023.

Det första året av genomförande av de strategiska GJP-planerna har dock visat att det finns vissa praktiska problem med genomförandet. Det är därför nödvändigt att, utöver icke-lagstiftningsåtgärderna, göra vissa begränsade ändringar av unionens rättsliga ram för den gemensamma jordbrukspolitiken, för att säkerställa ett effektivt genomförande av planerna och särskilt för att ytterligare minska den administrativa bördan i samband med genomförandet av dem.

En grundlig konsekvensbedömning gjordes av reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken som godkändes 2021. Denna bedömning åtföljde de förslag som kommissionen lade fram 2018[2]. Konsekvensbedömningen ger också viktig bakgrundsinformation om ändringarna i detta förslag. Viktiga skillnader mellan de alternativ som bedömdes 2018 rörde särskilt balansen mellan miljökrav som var frivilliga (miljösystem) eller obligatoriska (grundvillkor). Den förordning som slutligen antogs är en blandning av båda strategierna, men i konsekvensbedömningen (s. 35) visas fördelarna och nackdelarna med båda. På grundval av den förändrade situationen och erfarenheterna från det första tillämpningsåret föreslår kommissionen en ombalansering i riktning mot en mer frivillig strategi.

- **Lagstiftningens ändamålsenlighet och förenkling**

Förslagen kommer särskilt att minska bördan för småbruk, som är mikroföretag. Förslaget om att undanta jordbruk under tio hektar från kontroller av grundvillkor påverkar 65 % av stödmottagarna inom den gemensamma jordbrukspolitiken.

- **Grundläggande rättigheter**

Förslaget är förenligt med de grundläggande rättigheter och de principer som erkänns i framför allt Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

4. BUDGETKONSEKVENSER

Förslaget har inga budgetkonsekvenser.

5. ÖVRIGA INSLAG

- **Genomförandeplaner samt åtgärder för övervakning, utvärdering och rapportering**

I enlighet med artikel 128 i förordningen om strategiska GJP-planer har medlemsstaterna och kommissionen under delat ansvar fastställt en prestationsram. Prestationsramen gör det möjligt att rapportera, övervaka och utvärdera prestationen när det gäller den strategiska GJP-planen under genomförandet. Ändringarna i detta förslag omfattas av denna ram.

- **Förklarande dokument (för direktiv)**

Ej tillämpligt (rättsakten är en förordning).

- **Ingående redogörelse för de specifika bestämmelserna i förslaget**

Kommissionen föreslår ett antal ändringar vad gäller grundvillkoren.

[2] SWD(2018) 301 final, 1.6.2018.

En allmän bestämmelse införs som gör det möjligt för medlemsstaterna att tillåta tillfälliga och riktade undantag från vissa grundvillkor på grund av de alltmer oförutsägbara väderförhållandena som kan leda till att jordbrukare inte kan uppfylla kraven, såsom tidsfrister under ett visst år. För att se till att ramen för prestation, övervakning och utvärdering är fullständig överväger kommissionen att medlemsstaterna årligen bör förse kommissionen med information om genomförandet av sådana tillfälliga undantag, i enlighet med artikel 143 i förordning (EU) 2021/2115, särskilt punkt 4 i den artikeln.

Medlemsstaterna kommer också att kunna fastställa särskilda undantag från normerna 5, 6, 7 och 9 för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC) som omfattar situationer där det finns en risk för att kraven skulle strida mot deras mål, till exempel på grund av särskilda agronomiska situationer för vissa grödor på särskilda marktyper och jordmånsförhållanden, eller på grund av skador på permanent gräsmark orsakade av till exempel rovdjur eller invasiva arter. När det gäller enskilda GAEC-normer föreslår kommissionen att skyldigheten att avsätta en andel åkermark till icke-produktiva arealer (mark i träda) eller element (häckar, träd osv.) tas bort från GAEC-norm 8, samtidigt som skyddet av befintliga landskapselement behålls. Medlemsstaterna är i stället skyldiga att inrätta ett miljösystem som ger stöd till jordbrukare för bevarande av en andel åkermark som icke-produktiv eller för skapande av nya landskapselement. Detta säkerställer att jordbrukarna särskilt ersätts för icke-produktiva arealer och element som gynnar den biologiska mångfalden på jordbruksmark och mer allmänt för landsbygdsområden.

När det gäller GAEC-norm 7 som kräver växelbruk föreslår kommissionen att växelbruk behålls men att medlemsstaterna också ska få tillåta att detta krav uppfylls genom diversifiering av grödor. Diversifiering av grödor bidrar också till bevarande av markens potential genom att det säkerställer en mångfald av grödor under året och främjar därmed indirekt växelbruk från ett år till ett annat. Kommissionen anser att denna flexibilitet kommer att göra det möjligt för jordbrukare som drabbas av regelbunden torka eller kraftig nederbörd att uppfylla detta villkor på ett sätt som är mer anpassat till de faktiska jordbruksförhållandena. Samtidigt är kommissionen medveten om och betonar vikten av de agronomiska fördelarna med växelbruk. Mer ambitiösa former av växelbruk och diversifiering av grödor som omfattas av miljösystem bör därför fortsätta att ersättas, särskilt att inkludera proteingrödor i växtföljden, för att förbättra markkvaliteten och motståndskraften för växelbruk.

Tillämpningen av normen för marktäckning under känsliga perioder (GAEC-norm 6) har lett till betydande administrativ tröghet och osäkerhet för jordbrukarna, som ofta påpekar att reglerna för när arbetet ska utföras inte är anpassade till det (alltmer) varierande vädret. För att leva upp till den anda av flexibilitet som präglar de strategiska GJP-planerna föreslår kommissionen att det klargörs att genomförandet av detta grundvillkor till största delen ska vara medlemsstaternas ansvar.

Det föreslås också att antalet begäranden om ändringar av de strategiska GJP-planerna som medlemsstaterna får lämna in per år ska ökas, till två per år (från ett per år, som gäller nu). Detta krävs för en snabbare hantering av de föränderliga förhållandena för jordbrukarna, bland annat förhållanden som orsakas av ogynnsamma väderhändelser.

För att minska bördan och öka förutsägbarheten vad gäller stöd till jordbrukarna inom den gemensamma jordbrukspolitiken föreslås att medlemsstaternas skyldighet att bedöma huruvida deras strategiska GJP-planer behöver ändras om vissa av unionens lagstiftningsakter om miljö och klimat ändras och att underrätta kommissionen om bedömningen inom en viss

tidsfrist ska begränsas till ändringar av lagstiftningsakter som förtecknas i bilaga XIII som träder i kraft senast den 31 december 2025. Dock kvarstår medlemsstaternas skyldighet att beskriva hur det övergripande bidraget till det miljö- och klimatmål som anges i artikel 105 i förordning (EU) 2021/2115 uppnås, och hur miljö- och klimatstrukturen i den gemensamma jordbrukspolitiken bidrar till uppnåendet av och överensstämmer med de långsiktiga nationella mål som anges i eller som följer av de lagstiftningsakter som förtecknas i bilaga XIII till den förordningen. Kommissionen kommer också att uppskatta de strategiska GJP-planernas potential att begränsa klimatförändringarna under perioden 2023–2027.

En ändring av förordning (EU) 2021/2116 föreslås för att undanta småbrukare som har högst tio hektar jordbruksareal från kontroller och sanktioner avseende grundvillkor. Syftet är att både för nationella förvaltningar och för jordbrukare minska den administrativa bördan i samband med kontroller och indrivning av sanktioner, vilken är större för småbruk än för större jordbruksföretag. Undantaget för småbrukare från kontroller och sanktioner avseende grundvillkor kommer inte att påverka de kontroller som utförs enligt annan lagstiftning som är del av de föreskrivna verksamhetskraven. Dessutom bör stödmottagare som till och med den 31 december 2025 får arealbaserat stöd inom både en strategisk GJP-plan i enlighet med förordning (EU) 2021/2115 och ett landsbygdsprogram som genomförs enligt förordning (EU) nr 1305/2013 och som därför omfattas av kontroller av grundvillkor i enlighet med förordning (EU) 2021/2116 undantas från kontroller av tvärvillkor och tillämpning av sanktioner i enlighet med förordning (EU) nr 1306/2013.

För att bemöta medlemsstaternas och jordbrukarnas farhågor redan för ansökningsår 2024 föreslås att ändringar av GAEC-normerna 6, 7 och 8 och ett undantag från sanktioner för småbrukare som har högst tio hektar jordbruksareal ska tillämpas retroaktivt. Av denna anledning föreslås övergångsbestämmelser för ansökningsår 2024 för att säkerställa att medlemsstaterna kan tillämpa de ändringar av sina strategiska GJP-planer som avser GAEC-normerna 6, 7 och 8 innan kommissionen godkänner dessa ändringar i enlighet med artikel 119 i förordning (EU) 2021/2115. När det gäller GAEC-norm 8 bör en sådan möjlighet kopplas till förekomsten av miljösystem som omfattar metoder för bevarande av icke-produktiva arealer, såsom mark i träda, eller miljösystem för skapande av nya landskapselement, på åkermark. Möjligheten, inklusive ur rättslig synvinkel, att föreskriva retroaktiv tillämpning när det gäller ändringar av GAEC-normerna 6, 7 och 8 kommer dock att bero på det exakta innehållet i och dagen för ikraftträdandet av de ändringar som ingår i denna förordning. I nuläget är det inte möjligt att besluta om en sådan retroaktiv tillämpning kan föreskrivas. De relaterade bestämmelserna i artikel 3 och artikel 4 andra stycket anges därför inom parentes i förslaget. Deras genomförbarhet bör diskuteras med medlagstiftarna vad gäller det slutliga innehållet och dagen för denna förordnings ikraftträdande.

2024/0073 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING

om ändring av förordningarna (EU) 2021/2115 och (EU) 2021/2116 vad gäller normer för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden, system för klimatet, miljön och djurskydd, ändringar av strategiska GJP-planer, översyn av strategiska GJP-planer och undantag från kontroller och sanktioner

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 43.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av revisionsrättens yttrande,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande[3],

med beaktande av Regionkommitténs yttrande[4],

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

(1) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115[5] fastställs regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (*strategiska GJP-planer*) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116[6] fastställs regler om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken.

(2) Trots att dessa förordningar ger medlemsstaterna stor flexibilitet och har potential att minska jordbrukarnas administrativa bördor har det första året av konkret tillämpning av dessa förordningar genom de strategiska GJP-planerna visat att det är nödvändigt att göra vissa begränsade ändringar av unionens rättsliga ram för den gemensamma jordbrukspolitiken, för att säkerställa ett effektivt genomförande av de strategiska

---

3 EUT C […], […], s. […].

4 EUT C […], […], s. […].

5 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2115 av den 2 december 2021 om fastställande av regler om stöd för de strategiska planer som medlemsstaterna ska upprätta inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken (strategiska GJP-planer) och som finansieras av Europeiska garantifonden för jordbruket (EGFJ) och Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) samt om upphävande av förordningarna (EU) nr 1305/2013 och (EU) nr 1307/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj).

6 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/2116 av den 2 december 2021 om finansiering, förvaltning och övervakning av den gemensamma jordbrukspolitiken och om upphävande av förordning (EU) nr 1306/2013 (EUT L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj).

GJP-planerna och för att minska den administrativa bördan i samband med genomförandet av dem och vid kontrollen av vissa krav.

(3) Jordbrukarna befinner sig dessutom i ett ovanligt utsatt och oförutsägbart läge. De senaste åren har kännetecknats av ett stort antal extrema väderhändelser, bland annat torka och översvämningar i olika delar av unionen. Detta påverkar inte bara produktion och intäkter utan också i hög grad om och när ordinarie jordbruksarbete kan utföras. Höga energi- och insatspriser och osäkerheter till följd av Rysslands anfallskrig mot Ukraina, levnadskostnader, inflation, det minskade spannmålsproduktionsvärdet 2023 och förändrade internationella handelsflöden har skapat ytterligare osäkerhet och påfrestningar för jordbrukarna. Dessa sammanfallande händelser innebär en hård press för jordbrukarna att anpassa förvaltningen av sina jordbruksföretag och genomförandet av jordbruksmetoder, som förvaltare av naturresurser och som ekonomiska aktörer.

(4) Vissa bestämmelser i förordning (EU) 2021/2115 och förordning (EU) 2021/2116 behöver därför ses över och förenklas för att säkerställa att medlemsstaterna bättre kan anpassa sina strategiska GJP-planer till jordbrukarnas behov och ge dem större flexibilitet i driften av sin jordbruksverksamhet, med hänsyn till de ökande utmaningarna, det oförutsägbara vädret och den ekonomiska osäkerheten.

(5) Enligt artikel 13 i förordning (EU) 2021/2115 ska medlemsstaterna säkerställa att all jordbruksareal, inbegripet mark som inte längre används för produktion, hålls i enlighet med god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden. Medlemsstaterna ska på nationell eller regional nivå fastställa miniminormer för jordbrukare och andra stödmottagare för varje norm för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden (GAEC) som anges i bilaga III till den förordningen, i linje med det huvudsakliga målet med dessa normer som anges den bilagan. Målet avseende markskydd och markkvalitet som eftersträvas med GAEC-normerna 5, 6 och 7 påverkas av många faktorer, såsom jordmån, val av grödor, klimat- och väderförhållanden eller tidigare och nuvarande markanvändning och jordbrukssystem (t.ex. ekologiskt jordbruk som i vissa moment kräver andra metoder). Erfarenheten visar att det kan finnas situationer där införandet av vissa krav utan att vederbörlig hänsyn tas till dessa faktorer, såsom begränsningar av jordbearbetning eller skyldigheter att beså marken under en viss period, kan ha negativa effekter för vissa jordmåner eller vissa grödor och till och med riskera att strida mot markskyddsmålet. GAEC-norm 9 innehåller ett förbud mot omställning eller plöjning av permanent gräsmark som betecknats som miljömässigt känslig permanent gräsmark inom Natura 2000-områden. Erfarenheten har dock visat att det kan finnas särskilda situationer där sådan miljömässigt känslig permanent gräsmark skadas, till exempel av rovdjur eller invasiva arter, och där det kan krävas lämpliga åtgärder för att hantera situationen och återställa den permanenta gräsmarken, bland annat undantag från förbudet mot plöjning av marken, i syfte att säkerställa att kraven i GAEC-norm 9 bidrar till skyddet av livsmiljöer och arter.

(6) Det ökande antalet extrema väderhändelser och situationer där permanent gräsmark som betecknats som miljömässigt känslig skadas, till exempel av rovdjur eller invasiva arter, innebär att medlemsstaterna allt oftare måste hantera specifika problem vid tillämpningen av kraven i GAEC-normerna 5, 6, 7 och 9. Det finns också en risk för att sådana krav är oproportionerliga i förhållande till deras faktiska bidrag till markskyddsmålet för GAEC-normerna 5, 6 och 7 och skyddet av livsmiljöer och arter för GAEC-norm 9. För att undvika sådana situationer bör medlemsstaterna få införa särskilda undantag från kraven i GAEC-normerna 5, 6, 7 och 9, i syfte att hantera specifika problem vid tillämpningen av dessa GAEC-normer. Undantagen bör grundas

på objektiva och icke-diskriminerande kriterier, såsom jordmån, grödor och jordbrukssystem eller skador på permanent gräsmark orsakade av till exempel rovdjur eller invasiva arter. De bör vara begränsade i fråga om den areal som omfattas och bör inte hämma dessa normers bidrag till deras huvudsakliga mål, som anges i bilaga III till förordning (EU) 2021/2115.

(7) Väderförhållanden och deras inverkan på förhållandena i jordbruksområdena kan hindra jordbrukare och andra stödmottagare från att under ett visst år uppfylla kraven i GAEC-normerna, såsom tidsfrister och perioder för insatser. För att undvika att jordbrukare ställs inför sådana krav och är skyldiga att till exempel så grödor före ett visst datum när det på grund av väderförhållandena under året inte är möjligt att genomföra vissa insatser, eller om det skulle få allvarliga negativa effekter för marken (t.ex. markpackning), bör medlemsstaterna få införa tillfälliga undantag vid genomförandet av de miniminormer som avses i artikel 13 i förordning (EU) 2021/2115. Dessa tillfälliga undantag bör begränsas vad gäller omfattning till jordbrukare och andra stödmottagare eller områden som påverkas av väderförhållandena och bör tillämpas av medlemsstaterna endast så länge de är absolut nödvändiga.

(8) Förordning (EU) 2021/2115 innehåller ett antal inslag och verktyg som medlemsstaterna kan använda för att uppnå det specifika målet att bidra till att få stopp på förlusten av biologisk mångfald och vända trenden, stärka ekosystemtjänster samt bevara livsmiljöer och landskap, vilket anges i artikel 6.1 f i den förordningen. Ett sådant inslag är systemet med grundvillkor. GAEC-norm 8, som anges i bilaga III till den förordningen, innehåller flera krav, bland annat att en viss andel åkermark ska avsättas till icke-produktiva arealer och element. Det huvudsakliga målet för GAEC-norm 8 är att bevara icke-produktiva element och områden för att förbättra den biologiska mångfalden på jordbruken. Medlemsstaterna kan också utforma interventioner som stöder detta mål, t.ex. miljösystem, som avses i artikel 31.4 g i förordning (EU) 2021/2115. Mot bakgrund av de utmaningar och den osäkerhet som uppstått till följd av negativa händelser och ekonomisk osäkerhet har erfarenheten visat att det finns behov av att justera balansen mellan de olika politiska verktyg som bidrar till att skydda och förstärka den biologiska mångfalden, i syfte att ge jordbrukarna större flexibilitet att bidra till detta mål med hänsyn till den särskilda situationen för deras jordbruksföretag, och i syfte att öka den ekonomiska ersättningen för dessa bidrag.

(9) Närmare bestämt, eftersom skyldigheten att avsätta en andel åkermark till icke-produktiva arealer och element för närvarande ingår i det första kravet i GAEC-norm 8, som anges i bilaga III till förordning (EU) 2021/2115, måste jordbrukare som ansöker om direktstöd och interventioner som avses i artiklarna 70, 71 och 72 i den förordningen uppfylla detta krav utan någon ersättning för kostnader eller inkomstbortfall. Detta kan i vissa fall medföra en betydande ekonomisk börda för de berörda jordbrukarna och stödmottagarna, särskilt med tanke på att ingen vegetabilie- eller animalieproduktion är möjlig på åkermark som avsatts för icke-produktiva arealer eller element enligt första kravet i GAEC-norm 8. Med tanke på bördan och konsekvenserna för vissa jordbrukare och det ovanligt utsatta och oförutsägbara läget de befinner sig i skulle behovet av icke-produktiva arealer och element på åkermark bättre kunna tillgodoses med hjälp av ett verktyg som ger större flexibilitet och som framför allt erbjuder ett incitament som ersätter åtminstone en del av de kostnader och inkomstbortfall som är kopplade till sådana icke-produktiva arealer och element. I enlighet med detta bör artikel 31 i förordning (EU) 2021/2115 ändras för att

säkerställa att medlemsstaterna tillhandahåller stöd för miljösystem som omfattar metoder för bevarande av icke-produktiva arealer, såsom mark i träda, och för skapande av nya landskapselement, på åkermark.

(10) Samtidigt bör det system med grundvillkor som inrättats genom förordning (EU) 2021/2115 justeras genom strykning av det första kravet i GAEC-norm 8, som anges i bilaga III till den förordningen. Skyldigheten att skydda landskapselement samt förbudet mot att klippa häckar och träd under fåglarnas häcknings- och uppfödningsperiod, som för närvarande ingår i kraven i GAEC-norm 8, bör upprätthållas som ett grundvillkor för att säkerställa att befintliga landskapselement på jordbruksarealer skyddas.

(11) Medlemsstaterna bör ges större flexibilitet att ändra sina strategiska GJP-planer, samtidigt som det säkerställs att strategin är stabil, de strategiska GJP-planerna är hanterbara och ändringsprocessen är administrativt effektiv. Erfarenheten har visat att det kan vara svårt att hantera de specifika kraven för både EGFJ och Ejflu i en enda begäran om ändring. Samtidigt bör antalet ändringar per kalenderår begränsas i syfte att säkerställa att jordbrukarna och andra stödmottagare har tillräckligt med tid för att beakta ändringarna, och i syfte att begränsa den administrativa bördan för medlemsstaterna och göra det möjligt för kommissionen att bedöma om ändringarna är förenliga med unionens rättsliga ram enligt förordningarna (EU) 2021/2115 och 2021/2116, inom de tidsfrister som fastställs i den rättsliga ramen. Av dessa skäl bör det högsta antalet begäranden om ändringar av de strategiska GJP-planerna ökas till två begäranden om ändringar per kalenderår.

(12) I enlighet med artikel 120 i förordning (EU) 2021/2115 är medlemsstaterna skyldiga att bedöma huruvida deras strategiska GJP-planer bör ändras om någon av de av unionens lagstiftningsakter som förtecknas i bilaga XIII till den förordningen ändras och att underrätta kommissionen om bedömningen inom en viss tidsfrist. Eftersom denna skyldighet har visat sig vara betungande för medlemsstaterna och eftersom medlemsstaternas arbete med bedömningen under återstoden av programperioden för de strategiska GJP-planerna bör begränsas, bör skyldigheten inte gälla ändringar av de lagstiftningsakter som förtecknas i bilaga XIII som träder i kraft efter den 31 december 2025.

(13) Erfarenheten visar att det är svårt för jordbrukarna att hantera flera negativa händelser samtidigt och att genomförandet av de strategiska GJP-planerna därför behöver göras mer flexibelt och förenklas, med hänsyn till vissa GAEC-normer, som anges i bilaga III till förordning (EU) 2021/2115.

(14) Det huvudsakliga målet för GAEC-norm 6 är att säkerställa skydd av mark under de perioder som är känsligast, genom minimikrav för marktäckning för att undvika barmark under sådana känsliga perioder. Utformningen och genomförandet av kraven i denna GAEC-norm påverkas i högre grad än andra GAEC-normer av en bred rad faktorer. I synnerhet kan minikravet för marktäckning säkerställas på olika sätt som inte bara beror på klimat- och jordförhållandena utan också på faktorer som valet av grödor och odlingssäsongens längd under ett visst år. De känsliga perioderna kan också skilja sig åt beroende på framförallt de särskilda jord- och klimatförhållandena. När jordbrukarna och andra stödmottagare fattar beslut om produktion och särskilt sådd måste de även uppfylla kraven i GAEC-norm 6 mot bakgrund av oförutsägbara väderförhållanden. På grund av dessa faktorer bör medlemsstaterna ha möjlighet att hantera sådana krav i GAEC-norm 6 mer flexibelt än när det gäller andra GAEC-

normer, på ett sätt som säkerställer att kraven bidrar till normens huvudsakliga mål samtidigt som en rad olika faktorer beaktas, såsom jord- och klimatförhållanden.

(15) Medlemsstaterna bör därför få fastställa de viktigaste delarna av GAEC-norm 6 och sammanfatta dem i de strategiska GJP-planerna, i enlighet med artikel 109.2 a i förordning (EU) 2021/2115. Kommissionen bör, i enlighet med artiklarna 13.1, 109.2, 118 och 119 i den förordningen, säkerställa att GAEC-norm 6, såsom den fastställs av medlemsstaterna, överlag överensstämmer med det huvudsakliga målet för den GAEC-normen.

(16) Det huvudsakliga målet för GAEC-norm 7, som anges i bilaga III till förordning (EU) 2021/2115, är att bevara markens potential. Med tanke på att diversifiering av grödor också kan bidra till att bevara markens potential och samtidigt vara enklare för vissa jordbrukare att genomföra bör medlemsstaterna, mot bakgrund av de många påfrestningar och utmaningar som de för närvarande står inför, få tillåta jordbrukarna att uppfylla GAEC-norm 7 också genom diversifiering av grödor. Minimikrav för diversifiering av grödor bör därför fastställas.

(17) Det är viktigt att den gemensamma jordbrukspolitiken fortsätter att bidra till de miljömål som anges i artikel 6.1 d–g i förordning (EU) 2021/2115 genom grundvillkoren. Det är också viktigt att säkerställa att dessa villkor är stabila som den gemensamma grunden för medlemsstaterna och jordbrukarna. Grundvillkoren bör därför fortsätta att vara tillämpliga på alla jordbrukare. Den administrativa bördan i samband med de kontroller av grundvillkoren som avses i förordning (EU) 2021/2116 kan dock vara oproportionerligt stor för småbrukare och nationella förvaltningar. Utöver flexibiliteten när det gäller GAEC-normerna 6, 7 och 8 bör därför bördan för småbrukare och nationella förvaltningar i samband med de kontroller som avses i förordning (EU) 2021/2116 minskas. Jordbrukare vars jordbruksföretag inte överstiger tio hektar jordbruksareal bör därför inte omfattas av kontroller inom systemet med grundvillkor av om de föreskrivna verksamhetskraven enligt unionsrätten och normerna för god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden är uppfyllda. Eftersom sådana småbrukare utgör 65 % av stödmottagarna inom den gemensamma jordbrukspolitiken men endast står för omkring 10 % av den totala jordbruksarealen kommer detta att förenkla arbetet för många jordbrukare och nationella förvaltningar utan att i betydande grad hindra grundvillkoren från att bidra till målen, på grund av den relativt lilla jordbruksareal som förvaltas av småbrukare.

(18) Eftersom den jordbruksareal som förvaltas av småbrukare är begränsad och sanktionerna i allmänhet är låga för småbrukare kan tillämpningen av sanktioner leda till en oproportionerlig börda för medlemsstaternas förvaltningar. Småbrukare som är undantagna från kontrollerna bör därför också undantas från tillämpningen av administrativa sanktioner för bristande efterlevnad av grundvillkoren.

(19) För att undvika alltför stora administrativa kostnader och bördor i samband med kontroller av grundvillkor och tvärvillkor bör stödmottagare som till och med den 31 december 2025 får arealbaserat stöd inom både en strategisk GJP-plan i enlighet med förordning (EU) 2021/2115 och ett landsbygdsprogram som genomförs enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013[7] och som därför

[7] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).

omfattas av kontroller av grundvillkor i enlighet med förordning (EU) 2021/2116 undantas från kontroller av tvärvillkor och tillämpning av sanktioner i enlighet med förordning (EU) nr 1306/2013.

(20) Förordningarna (EU) 2021/2115 och 2021/2116 bör därför ändras i enlighet med detta.

(21) [För att säkerställa ett smidigt genomförande av åtgärderna i artikel 1.6 a, b och c i denna förordning behöver övergångsbestämmelser fastställas vad gäller de ändringar av strategiska GJP-planer som medlemsstaterna lämnar till kommissionen för godkännande i enlighet med artikel 119 i förordning (EU) 2021/2115 under 2024 och vad gäller dessa ändringars verkan under 2024 före kommissionens godkännande.]

(22) För att säkerställa ett smidigt genomförande av de planerade åtgärderna och av brådskande skäl mot bakgrund av det ovanligt utsatta och oförutsägbara läget som jordbrukarna befinner sig i, bör denna förordning träda i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

(23) [För att undvika en oproportionerlig administrativ börda för småbrukare och nationella förvaltningar bör undantaget från sanktioner för bristande efterlevnad av grundvillkoren eller tvärvillkoren tillämpas retroaktivt för ansökningsår 2024.]

(24) [Eftersom ansökningsår 2024 började den 1 januari 2024 bör artikel 1.6 a, b och c i denna förordning tillämpas på ansökningsår 2024 för att ge medlemsstaterna möjlighet att tillämpa ändringarna i denna förordning på ansökningsår 2024.]

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Ändringar av förordning (EU) 2021/2115

Förordning (EU) 2021/2115 ska ändras på följande sätt:

(1) Artikel 4 ska ändras på följande sätt:

(a) I punkt 3 ska led a ersättas med följande:

”a) *åkermark*: mark som utnyttjas för vegetabilieproduktion eller areal som är tillgänglig för vegetabilieproduktion men som ligger i träda. Dessutom ska det under hela åtagandeperioden vara mark som utnyttjas för vegetabilieproduktion eller areal som är tillgänglig för vegetabilieproduktion men som ligger i träda och som är areal uttagen i enlighet med artikel 31 eller 70 i denna förordning eller med artikel 22, 23 eller 24 i rådets förordning (EG) nr 1257/1999 (*) eller med artikel 39 i rådets förordning (EG) nr 1698/2005 (**) eller med artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 (***).

(*) Rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden och om ändring och upphävande av vissa förordningar (EGT L 160, 26.6.1999, s. 80, ELI:. http://data.europa.eu/eli/reg/1999/1257/oj).

(**) Rådets förordning (EG) nr 1698/2005 av den 20 september 2005 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (EJFLU) (EUT L 277, 21.10.2005, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2005/1698/oj).

(***) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1305/2013 av den 17 december 2013 om stöd för landsbygdsutveckling från Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu) och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1698/2005 (EUT L 347, 20.12.2013, s. 487, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1305/oj).”

(b) I punkt 4 första stycket ska led b ersättas med följande:

”b) all areal i jordbruksföretaget som

i) täcks av landskapselement som omfattas av skyldigheten till bibehållande inom ramen för GAEC-norm 8, som anges i bilaga III, eller

ii) under den tid då jordbrukarens åtagande varar, etablerats eller behållits som ett resultat av ett miljösystem som avses i artikel 31.

Om medlemsstaterna beslutar det får *stödberättigande hektar* innehålla andra landskapselement, förutsatt att de inte utgör en övervägande andel och inte i betydande grad hämmar jordbruksverksamhetens prestation på grund av den areal de upptar inom jordbruksskiftet. Vid genomförandet av denna princip får medlemsstaterna fastställa en maximal andel av det jordbruksskifte som täcks av dessa andra landskapselement.

När det gäller permanent gräsmark med utspridda icke stödberättigande element, får medlemsstaterna tillämpa fasta minskningskoefficienter för att fastställa den areal som ska anses vara stödberättigande,”

(2) Artikel 13 ska ändras på följande sätt:

(a) Punkt 1 ska ersättas med följande:

”1. Medlemsstaterna ska säkerställa att all jordbruksareal, inbegripet mark som inte längre används för produktion, hålls i enlighet med god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden. Medlemsstaterna ska på nationell eller regional nivå fastställa miniminormer för jordbrukare och andra stödmottagare för varje GAEC-norm som anges i bilaga III, i linje med det huvudsakliga målet med dessa normer som anges den bilagan. När medlemsstaterna fastställer sina normer, ska de i relevanta fall beakta de särskilda förhållandena i de områden som berörs, inbegripet jordmån och klimatförhållanden, befintliga jordbrukssystem, jordbruksmetoder, jordbrukets storlek och jordbrukets struktur, markanvändning samt de yttersta randområdenas särdrag.

När medlemsstaterna fastställer GAEC-norm 5, 6, 7 eller 9, som anges i bilaga III, får de införa särskilda undantag från kraven i dessa normer. De särskilda undantagen från GAEC-norm 5, 6, 7 eller 9 ska grundas på objektiva och icke-diskriminerande kriterier, såsom grödor, jordmån och jordbrukssystem eller skador på permanent gräsmark orsakade av till exempel rovdjur eller invasiva arter, och vara begränsade i fråga om den areal som omfattas. De särskilda undantagen ska fastställas endast om och i den utsträckning som de är nödvändiga för att hantera specifika problem vid tillämpningen av dessa normer och får inte i betydande grad hämma någon av dessa normers bidrag till deras huvudsakliga mål, som anges i bilaga III.”

(b) Följande punkt ska införas som punkt 2a:

”2a. När medlemsstaterna genomför de miniminormer som fastställts i enlighet med punkterna 1 och 2 får de tillåta tillfälliga undantag från krav såsom tidsfrister och perioder som anges i dessa normer i händelse av väderförhållanden som hindrar jordbrukare och andra stödmottagare från att uppfylla dessa krav under ett visst år. Dessa tillfälliga undantag ska

begränsas vad gäller omfattning till jordbrukare och andra stödmottagare eller områden som påverkas av väderförhållandena och endast tillämpas så länge de är absolut nödvändiga.”

(3) I artikel 31 ska följande punkt införas som punkt 1a:

”1a. Som en del av de miljösystem som avses i punkt 1 ska medlemsstaterna inrätta och tillhandahålla stöd för system som omfattar metoder för bevarande av icke-produktiva arealer, såsom mark i träda, och för skapande av nya landskapselement, på åkermark. Dessa system ska vara frivilliga för aktiva jordbrukare och grupper av aktiva jordbrukare.”

(4) Artikel 119.7 ska ersättas med följande:

”7. En begäran om ändring av den strategiska GJP-planen får lämnas in två gånger per kalenderår, med möjliga undantag som föreskrivs i denna förordning eller som ska fastställas av kommissionen i enlighet med artikel 122. Utöver detta får tre ytterligare begäranden om ändring av den strategiska GJP-planen lämnas in under löptiden för perioden för den strategiska GJP-planen. Denna punkt ska inte tillämpas på begäranden om ändringar för inlämning av delar som saknas i enlighet med artikel 118.5.”

(5) I artikel 120 ska följande stycke läggas till:

”Första stycket ska inte gälla ändringar av de lagstiftningsakter som förtecknas i bilaga XIII som träder i kraft efter den 31 december 2025.”

(6) Bilaga III ska ändras på följande sätt:

(a) I tabellen ska posten för GAEC 6 ersättas med följande:

”

GAEC 6	Minimikrav för marktäckning för att undvika barmark under de perioder som är känsligast, enligt vad som fastställts av medlemsstaterna (****)	Skydd av mark under de perioder som är känsligast

(****) Medlemsstaterna får särskilt ta hänsyn till den korta vegetationsperioden till följd av vinterperiodens längd och svårighetsgrad i berörda regioner.”

(b) I tabellen ska posten för GAEC 7 ersättas med följande:

”

GAEC 7	Växelbruk på åkermark, utom grödor som odlas under vatten. Medlemsstaterna får dessutom besluta att jordbrukare och andra stödmottagare får uppfylla denna norm med diversifiering av grödor (*****)	Bevara markens potential

(*****) Växelbruk ska innebära ett byte av gröda på skiftesnivå (undantaget fleråriga grödor, gräs och annat örtartat foder samt mark som ligger i träda), inbegripet lämpligt förvaltade sekundärgrödor.

Medlemsstaterna får i de berörda regionerna, på grundval av mångfalden av jordbruksmetoder och jordbruksklimatologiska förhållanden, godkänna andra metoder för förbättrat växelbruk med baljväxter eller diversifiering av grödor som syftar till att förbättra och bevara markens potential i linje med denna GAEC-norms mål.

När medlemsstaterna fastställer krav för diversifiering av grödor ska de uppfylla följande minimikrav:

– När ett jordbruksföretags åkermarksareal omfattar mellan 10 och 30 hektar ska diversifiering av grödor innebära att denna åkermark odlas med minst två olika grödor. Huvudgrödan får inte uppta mer än 75 % av åkermarken.

– När ett jordbruksföretags åkermarksareal omfattar mer än 30 hektar ska diversifiering av grödor innebära att denna åkermark odlas med minst tre olika grödor. Huvudgrödan får inte uppta mer än 75 % av åkermarken och de två största grödorna får sammantaget inte uppta mer än 95 % av denna åkermark.

Medlemsstaterna får från skyldigheterna enligt denna norm undanta jordbruksföretag

a) där mer än 75 % av åkermarken används för produktion av gräs eller annat örtartat foder, är mark i träda, används för odling av baljväxter eller är föremål för en kombination av dessa användningsområden,

b) där mer än 75 % av den stödberättigande jordbruksarealen är permanent gräsmark, används för produktion av gräs eller annat örtartat foder eller för odling av gröda som står under vatten under en betydande del av året eller under en betydande del av växtföljden, eller är föremål för en kombination av dessa användningsområden, eller

c) med en åkermarksareal upp till 10 hektar.

Medlemsstaterna får införa en högsta gräns för areal täckt med en enda gröda i syfte att förhindra stora monokulturer.

Jordbrukare som certifierats i enlighet med förordning (EU) 2018/848 (******) ska anses uppfylla denna GAEC-norm.

_____

(******) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/848 av den 30 maj 2018 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 834/2007 (EUT L 150, 14.6.2018, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/848/oj).”

(c) I tabellen ska posten för GAEC 8 ersättas med följande:

”

GAEC 8	— Bibehållande av landskapselement — Förbud mot att klippa häckar och träd under fåglarnas häcknings- och uppfödningsperiod — Åtgärder för att undvika invasiva växtarter, som ett alternativ	Bevarande av icke-produktiva element för att förbättra den biologiska mångfalden på jordbruken

”

Artikel 2

Ändringar av förordning (EU) 2021/2116

Förordning (EU) 2021/2116 ska ändras på följande sätt:

(1) Artikel 83.2 ska ersättas med följande:

”2. Genom undantag från punkt 1 ska jordbrukare vars jordbruksföretag inte överstiger tio hektar jordbruksareal som redovisats i enlighet med artikel 69.1 undantas från kontroller inom ramen för det system som inrättats i enlighet med punkt 1 i denna artikel.”

(2) I artikel 84 ska följande punkt läggas till:

”4. Genom undantag från punkterna 1–3 och från artikel 85 ska jordbrukare vars jordbruksföretag inte överstiger tio hektar jordbruksareal som redovisats i enlighet med artikel 69.1 undantas från de sanktioner som avses i artiklarna 1–3 och i artikel 85.”

(3) I artikel 104.1 andra stycket a ska led iv ersättas med följande:

”iv) när det gäller Ejflu för utgifter som har uppkommit för stödmottagarna och utbetalningar som gjorts av det utbetalande organet inom ramen för genomförandet av landsbygdsprogram enligt förordning (EU) nr 1305/2013, med undantag av artiklarna 96 och 97 i förordning (EU) nr 1306/2013 vad gäller stödmottagare som omfattas av det kontrollsystem som avses i artikel 83 i denna förordning.”

[Artikel 3

Övergångsbestämmelser

(1) Genom undantag från artikel 119.8 tredje stycket i förordning (EU) 2021/2115 ska dagen för verkan av de ändringar av strategiska GJP-planer som avser EGFJ och som

medlemsstaterna lämnar till kommissionen för godkännande i enlighet med artikel 119.2 i den förordningen för ansökningsår 2024 med avseende på de delar som fastställs i artikel 1.6 a, b och c i den här förordningen, inte vara föremål för godkännande av kommissionen.

(2) Genom undantag från artikel 119.11 i förordning (EU) 2021/2115 får medlemsstaterna för ansökningsår 2024 besluta att de ändringar av strategiska GJP-planer som avser de delar som fastställs i artikel 1.6 a, b och c i den här förordningen får ha rättslig verkan innan de godkänns av kommissionen. Vad gäller den del som fastställs i artikel 1.6 c i den här förordningen får medlemsstaterna fatta det beslutet endast om de på ansökningsår 2024 tillämpar ett sådant system som omfattar metoder för bevarande av icke-produktiva arealer, såsom mark i träda, eller för skapande av nya landskapselement, på åkermark, som avses i artikel 31 i förordning (EU) 2021/2115.

När medlemsstaterna fattar detta beslut ska de säkerställa att de allmänna principerna i unionsrätten, särskilt principen om rättssäkerhet, principen om icke-diskriminering och skyddet för jordbrukares och andra stödmottagares berättigade förväntningar, respekteras och att hänsyn tas till jordbrukares och andra stödmottagares behov av att ha tillräckligt med tid för att iaktta ändringarna.]

Artikel 4

Ikraftträdande och tillämpning

Denna förordning träder i kraft dagen efter det att den har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

[Artikel 1.6 a, b och c och artikel 2.2 och 2.3 ska tillämpas på ansökningsår 2024.]

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar	*På rådets vägnar*
Ordförande	*Ordförande*